

на джлбокия строй прѣдъ тънкия, и на дѣйствието съ хладното орѣжие прѣдъ огнестрѣлното, съ народния характеръ на французитѣ. Основния строй на неговата система билъ *плесиона* (*plésion*) — смѣшание на строя на фалангата съ строя на легиона. Плесиона състоялъ отъ 768 души, въорѣжени съ пушки съ щикове и построени въ 24 рѣда по фронта, и 32 рѣдици въ джлбочина. Той се раздѣлялъ на 4 половини (*manches, manchettes*) паралелно на фланговетѣ, на 4 отдѣления паралелно на фронта и кръстообразно на 4 равни манипули. Плесиона трѣбвало да се строи: 1) въ военно време, далечъ отъ неприятеля, сѣщо и въ мирно време — въ *боевъ рѣдъ*, т. е. между прѣднитѣ и заднитѣ отдѣления трѣбвало да има 2 или 3, а между двѣтѣ срѣдни 4 или 6 крачки дистанция, — 2) за атака — въ *видъ на фаланга*, т. е. всичкитѣ отдѣления трѣбвало да се сгѣстяватъ, — и 3) при движение далечъ отъ неприятеля — въ *разгнати рѣдъ*, т. е. всичкитѣ рѣдици трѣбвало да се разрѣдватъ на 2 или 3 крачки дистанция. По такъвъ начинъ плесиона съединявалъ въ себѣ си, по мнѣнието на Мениль-Дюрана, всичкитѣ подраздѣления и видоизмѣнения на строя и всичкитѣ удобства за дѣйствие съ хладно орѣжие, въ голѣми или малки части и по всички различни способности.

Прѣдната върху прусската и французската системи се продължавали дълго. Най послѣ въ 1777 г., въ учебния лагеръ при Воссіе (*Vaussieux*) близо до Баиѣ (*Baieux*) въ Нормандия, билъ събранъ единъ корпусъ войска и направени сравнителни опити надъ двѣтѣ системи. Пруската въстѣржествувала, не защото дѣйствително било доказано прѣвсходството ѝ надъ французската, но по вѣчето за това, защото опититѣ надъ послѣдната били произведени не-

хотно и неискусно. Отъ това време прусския строй и прусската тактика, които вече и по рано се въвеждали въ французската армия частично, били въведени въ нея окончателно и въ всичката имъ пълнота. Но това не прѣкратило теоритическитѣ прѣднѣ върху джлбокия и тънкия строй. Въ полза на първия, освѣтъ Мениль-Дюрана, писали още Жоли-де-Мезере (*Joly de Maizeroy*), баронъ Боханъ (*baron de Bohan*), Кералио и нѣк. др. Отъ друга страна, Гиберъ издалъ още едно съчинение за най-новата тактика. И двѣтѣ страни не били прави за това, че всѣка искала исклучителното, постоянно и безусловно употребление на своя строй и своя начинъ на дѣйствие. Тѣ и не подозирали, че всичката тайна на най новата европейска тактика се заключавала въ съчетанието на двата строя и начини на дѣйствия. Тѣзи тайна, може да се каже, прѣдотгадавъ другъ челоуѣкъ, съвсѣмъ чуждъ на прѣдната на французскитѣ теоритици — англичанина *Ллойдъ*. Той изразилъ въ съчиненията си мисльта, твърдѣ забѣлѣжителна по това, че тя дѣйствително била осъществена слѣдъ него, въ най новитѣ времена, именно: че двата строя и начини за дѣйствия сж еднакво добри, полезни, необходими — ако сж добрѣ приспособени къмъ мѣстността и обстоятелствата, и че тактическия строй на войскитѣ трѣбва да има двѣ главни форми: *разгнати* строй и *джлбокъ* строй, и по най удобенъ начинъ да се прѣминува отъ едната форма къмъ другата.

Вънъ отъ прѣдната въ Франция върху джлбокия и тънкия строй, мнозина забѣлѣжителни военни хора въ това време (графъ Шаумбургъ-Липпе-Бюкебургъ, който началствувалъ португалската армия, маршалъ графъ саксонски, маркизъ Силва и н. др.) изобрѣтили разни построения за прѣ-